

سخن سردبیر

پژوهش‌های حدیثی معاصر پس از انقلاب اسلامی ایران با ارتقای چشمگیر، وارد مرحله جدیدی شد؛ این پژوهش‌ها گاه فردی و گاه به پشتوانه یک نهاد یا مرکز علمی در عرصه‌های مختلف رخ نمود. کتاب‌های حدیثی، علوم حدیث، مقالات گوناگون و مجله‌های حدیثی ارمغان این خیزش علمی-حدیثی است.

مرکز تخصصی حدیث حوزه علمیه قم در کنار تربیت ده‌ها طلبه در عرصه دانش حدیث با ارزیابی وضعیت موجود با محوریت مطالعات حدیثی از سال ۱۳۸۹ شمسی دوفصلنامه علمی-ترویجی حدیث حوزه را با هدف ارتقاء توان‌افزایی طلاب جوان در ارائه نوآوری‌های حدیثی خویش تأسیس کرد و به حمدالله تا به امروز ۱۶ شماره از این مجله را منتشر ساخته است.

انتشار ۱۰۹ مقاله در علوم مختلف حدیثی ره‌آورد تلاش هشت‌ساله دست‌اندرکاران این مجله ارزشمند است؛ برخی از مقالات مجله (مانند مقاله برنامه مطالعاتی «حدیث خوانی روشمند» و «پنداره نحوست ماه صفر») با استقبال کم‌نظیر جامعه علمی روبرو شد؛ به‌گونه‌ای که همچنان به‌عنوان یک منبع علمی در مراکز پژوهشی و آموزشی مورد استناد است.

اکنون که نمایه موضوعی مقالات ۱۶ شماره مجله آماده شده،^۱ نکات ویژه‌ای قابل دقت است شایسته است که نویسندگان با عنایت به این نکات پژوهش‌های خویش را سامان دهند:

۱. فزونی مقالات در دانش رجال و فقه الحدیث

روشن است که دو دانش رجال و فقه الحدیث دارای دانش‌های فرعی نظیر مبانی جرح و تعدیل، توثیقات عام، توثیق و تضعیف، شرح الحدیث، غریب الحدیث، اختلاف

۱. ن.ک: نمایه موضوعی مقالات در پایان همین مجله ص ۱۶۵.

الحديث، مشکل الحديث و ... هستند؛ بنابراین فراوانی نگارش مقاله در این دو دانش اصلی علوم حدیث طبیعی است؛ اما با توجه به فراوانی مجله‌های حدیثی یا قرآن و حدیث که به صورت عام به مجموعه دانش‌های حدیثی پرداخته‌اند، جای آن دارد که مجلاتی ویژه دانش‌های رجال و فقه الحدیث شکل گیرد تا مقالات به صورت تخصصی‌تر در یک مجموعه ارائه شود و مطالعه آن برای علاقمندان، به راحتی میسر شود.

۲. کمی مقالات نقد الحدیث

به طور کلی، نه فقط در این مجله، مقالات نقد الحدیثی در پژوهش‌های معاصر بسیار اندک هستند؛ شایسته است پیش از آنکه دیگران و مخالفان با بی‌انصافی، احادیث امامیه را مورد هجمه قرار دهند، دانشیان و نویسندگان شیعی با عیاری استوار داشته‌های شیعی را محک بزنند و سره را از ناسره ممتاز سازند.

۳. بازخوانی و بررسی پژوهش‌های خاورشناسان

خاورشناسان در دهه‌های اخیر پژوهش‌های قابل توجهی را در دامنه احادیث شیعه به جامعه علمی در قالب کتاب و مقاله عرضه کرده‌اند. بازخوانی این تلاش‌ها از یک سو و نقد و بررسی آن از سوی دیگر از رسالت‌های جدید حدیث پژوهان معاصر است؛ در طول هشت سال انتشار مجله حدیث حوزه تنها پنج مقاله به بازگردانی متون خاورشناسان و نقد ایشان اختصاص یافته که نیازمند تقویت و بسط جدی است؛ همچنین همین مشکل در بازخوانی پژوهش‌های عامه در عصر حاضر نیز وجود دارد که شناسایی آنها در وهله نخست و سپس بازخوانی و نقد این پژوهش‌ها ضروری است؛ «حدیث حوزه» بنابراین دارد تا در شماره‌های آتی بخشی از این‌گونه پژوهش‌ها را برای آشنایی بیشتر مخاطبان معرفی کند.